

Wad mooi!

Een weekendje uitwaaien op een eiland spreekt mijn zusje en mij wel aan. En dat kan gewoon redelijk dicht bij, namelijk op de Wadden. We kiezen voor Terschelling voor de rust en de natuur en pakken de boot.

Terschelling is één van de vijf bewoonde Nederlandse Waddeneilanden in het noorden van het land. Je bereikt het eiland met de boot over de Waddenzee vanuit Harlingen. Dat is nog best een reis. Hemelsbreed ligt het eiland zo'n twintig kilometer van het vasteland. Maar vanwege de zandbanken in de Waddenzee kan de boot geen directe route varen en doet hij er twee uur over. Tenzij je de snelboot neemt, dan ben je binnen drie kwartier op je bestemming. Maar we hebben geen haast, dus kiezen we de langzame versie en genieten van het uitzicht op dit bijzondere stukje natuur. Tweemaal per etmaal laat deze zee haar bodem zien en dat is op een dermate schaal uniek. Vandaar ook dat het waddengebied, dat van Den Helder tot het Deense Esjberg reikt, is uitgeroepen tot Unesco werelderfgoed. We hebben een stacaravan op een camping gehuurd. Een caravan of camper meenemen naar het eiland kan ook, maar dat wordt met een prijs vanaf 214 euro voor de overtocht niet echt aantrekkelijk gemaakt. Als je dit toch graag wilt, is het nog een optie om in het laagseizoen te gaan en gebruik te maken van de zogenaamde caravanactie waarbij je tot 45% korting krijgt op de overtocht en 20% op overnachtingen bij tien deelnemende campings. Of je neemt een tentje mee, dan betaal je gewoon het voetgangers-tarief dat aanzienlijk lager is.

1. West-Terschelling met vuurtoren de Brandaris

2. Op Terschelling liggen bunkers uit de Tweede Wereldoorlog en er is een Bunker Museum.
3. Van het twintig meter hoge Arjensduin kun je prima springen.
4. Fietsen zijn het ideale vervoersmiddel op Terschelling.
5. Vogels zijn op Terschelling en dan met name de Boschplaat kind aan huis.
6. Op het terras van de Walvis is het goed toeven.
7. Het drenkelingenhuisje was voor drenkelingen een plek om te schuilen.

KIEZEN TUSSEN FIETS OF LAND ROVER

Bij aankomst in de haven in West-Terschelling staan onze huurfietsen al klaar. Met een lengte van 30 kilometer en een gemiddelde breedte van 5 kilometer is de fiets een uitstekend vervoersmiddel op het eiland. Een auto heb je eigenlijk helemaal niet nodig. Toch zien we opvallend veel Land Rovers rijden onderweg naar onze camping. De receptioniste van de camping in Oosterend legt het uit. “Er wonen hier 4700 mensen op het eiland en er rijden maar liefst 210 Land Rovers rond. Nergens in Nederland zijn het er meer per vierkante kilometer.” De reden er voor is dat het wellicht de enige auto is die de voortdurende zilte geseling een beetje overleefd. Maar stiekem denk ik dat de stoere uitstraling er ook aan mee werkt. En het uitzonderlijke gegeven dat de wagens in het laagseizoen op het strand mogen. Officieel om te juttten. Maar het is wellicht moeilijk te weerstaan om het gaspedaal eens stevig in te drukken als je eenmaal met opspattend zand aan weerszijden over het uitgestrekte strand scheurt.

MC DRIVE VOOR VOGELS

Oosterend is het meest oostelijke dorp van Terschelling. Als je nog verder naar het oosten gaat, ligt daar alleen nog natuur. En dan niet zomaar wat natuur, maar de Boschplaat, een van de belangrijkste natuurgebieden van Nederland. En qua oppervlak-

te ongeveer een derde van het eiland. Nadat we ons hebben geïnstalleerd op de camping fietsen we naar het oosten tot waar het fietspad ophoudt en gaan te voet verder door de Boschplaat. Ook al doet de naam vermoeden dat we in een bos terecht komen, de begroeiing is laag en struikachtig. Het gebied is een losse zandplaat die uiteindelijk is dichtgeslibd en met Terschelling is verbonden. Bos betekent in deze naam dan ook verhoging in het landschap of duin. Meer dan 65 vogelsoorten broeden hier en om ze dat in alle rust te laten doen, is tussen 15 maart en 15 augustus een behoorlijk deel ontoegankelijk. Ook voor trekvogels is Terschelling een welkome pitstop op hun route met een overvloed aan versnaperingen, zoals insecten en vissen in de kwelders. Het strand en het pad achter de duinenrij zijn wel het hele jaar door voor bezoekers toegankelijk. We besluiten over het strand naar het uiterste punt van

het eiland te lopen, zo'n 8 kilometer. We hebben de wind in de rug en worden voortgeblazen over het desolate strand dat enorm breed is. Het stormt zelfs zo hard dat de wind alles overstemt en losse zandkorrels in hoog tempo laat vliegen. We worden gezandstraald. Links spuugt de zee onregelmatig golven met wit schuim tot vlak voor onze voeten. Vogels rennen mee voor de witte koppen uit en lijken een spelletje te spelen zoals wij als kinderen deden. Net voor de golven uit rennen, totdat je onherroepelijk toch een keertje valt en nat wordt. De vogels zijn er beter in.

BURNING LOVE HAMBURGER

Alleen maar toch ook samen ploegen we voort. Ongeveer halverwege doemt in de zandstorm een hutje op palen op. Zien we dit goed? We beklimmen de ladder van het huisje en kunnen eindelijk weer even met elkaar praten terwijl de wind nog steeds onafgebroken om het hout jankt. Het blijkt een drenkelingenhuisje te zijn. Vroeger gingen in de woeste zee nog wel eens boten ten onder en als schipbreukelingen het strand wisten te halen, konden ze schuilen voor de elementen. Op de terugweg besluiten we de duinenrij over te steken en enigszins beschut te lopen. Dit blijkt een schot in de roos. Er is nog wel wind maar het verschil met het strand is enorm. Eenmaal weer bij de fietsen hebben we brandstof verdiend. We rijden naar de dichtstbijzijnde strand-

4.

5.

6.

tent, Heartbreak Hotel, voor onze lunch. Het is alsof je hier een Amerikaanse diner uit de jaren vijftig instapt. Alles is ingericht alsof Elvis Presley ieder moment binnen kan wandelen om een stukje gitaar te spelen. Geheel in stijl bestellen we dan ook de burning love hamburger. En de brandende honger voor eten die mijn maag doet knorren, wordt gelukkig al snel gestild.

BAKEN IN DE STORM

Als we even later weer op de fiets stappen, is de wind als een godswonder gaan liggen. Dat bespaart ons een behoorlijk ellendige tocht met tegenwind. We gaan namelijk de andere kant van het eiland verkennen. We nemen hiervoor het fietspad langs de waddenkust. Er is bijna geen groter verschil mogelijk tussen de wilde zee van vanmorgen en deze kalme, haast verstilde Waddenzee. Hier geen strand, slechts een verhoogde dijk. En omdat het op dit moment eb is, zien we een drabbige, drooggelegde modderpoel. Ergens midden op het zand ligt een schip voor anker. Die zal nog even moeten wachten voor ze weer verder kunnen. Van ver zien we de vuurtoren van West-Terschelling al liggen. De Brandaris is de oudste nog werkende vuurtoren van Nederland. De middeleeuwse Brandariuskerk werd in 1323 gebouwd. De toren werd zo geconstrueerd dat deze kon dienen als bakken voor de schepen die via de Zuiderzee op weg waren naar Amsterdam. Een goede markering van de nauwe

doorvaart tussen Vlieland en Terschelling was nodig omdat de Waddeneilanden vanuit de Noordzee gezien veel op elkaar lijken. De huidige toren stamt uit 1537 en is uiteraard sindsdien meerdere keren verbouwd en gerenoveerd.

CRANBERRY WALHALLA

Na zo'n 17 kilometer fietsen komen we in West-Terschelling aan, de 'hoofdstad' van het eiland met ongeveer de helft van alle inwoners van Terschelling. Het dorpje heeft een mooi historisch centrum met leuke restaurantjes en boetiekjes. In een winkeltje annex lunchcafeetje vinden we allerhan-

Loop vanaf het fietspad zo'n vijftig meter de duinen in en je hebt de perfecte plek gevonden om de sterrenhemel te bewonderen

de lokale producten, van biertjes tot honing, kaas en koekjes. En we zien iets dat we niet hadden verwacht: producten met cranberries. We vragen de eigenares om uitleg. "Van oorsprong groeien cranberries eigenlijk alleen in de Verenigde Staten en Canada. Het verhaal gaat dat in 1845 een vat bessen op Terschelling aanspoelde en door een jutter werd gevonden.

CAMPINGS OP TERSCHELLING

Op Terschelling vind je een twintigtal campings, van klein met enkele plaatsen tot midden groot. Een willekeurige selectie:

Camping De Duinkant, Oosterend, de meest oostelijke camping van het eiland met 51 plaatsen verdeeld over drie veldjes.
www.campingdeduinkant.nl

Camping Denedune, Hoorn, oudste camping van Terschelling met twee kampeervelden.
www.denedune.nl

Camping Mast, Formerum, familiecamping met een brasserie in het dorpje Formerum.
www.campingmast.nl

Camping Wulp, West Terschelling, familiecamping aan een hoge duin en verschillende wandel en fietspaden.
www.campingwulp.nl

Camping De Kooi, Hee, camping aan de voet van de twintig meter hoge Arjensduin te midden van de natuur.
www.campingdekooi.nl

Caravanactie Terschelling, tien campings nemen deel aan deze actie waarbij je tot 45% korting krijgt op de ferryovertocht met camper of caravan en 20% op overnachtingen bij tien deelnemende campings.
www.caravanactieterschelling.nl

Meer informatie over Terschelling
www.vvvterschelling.nl

8.

8. Uniek: de zee staat hier twee keer per etmaal droog.

9. De zonsondergangen op Terschelling zijn ongekend.

Hij dacht dat er wijn in zat en nam het mee. Toen er bessen in bleken te zitten, was hij minder geïnteresseerd.” Toch hebben de bessen zich zo kunnen verspreiden en vond de plant een ideale voedingsbodem in vochtige duinvalleien. Nadat de vrucht werd herkend, is de teelt begonnen. Tegenwoordig pacht een bedrijf de duinvalleien met cranberries van Staatsbosbeheer voor de teelt. De rode bes is redelijk zuur maar zit boordevol vitamines en mineralen en wordt een genezende werking bij blaasontsteking toegedicht. “We hebben hier allerlei producten met cranberries, maar als je er nog meer over wilt weten, kun je het beste naar de Bessenschuur of de Cranberry winkel gaan.” De winkel is gevestigd in de voormalige fabriek en de bessenschuur is zoals de naam al doet vermoeden tot 1960 gebruikt om alle handgeplukte bessen te sorteren. In deze authentieke schuur is een museumzolder ingericht over eilandercultuur en -natuur terwijl op de benedenetage koffie en thee met cranberrygebak geproefd kan worden.

BEZORGD TUREND OVER ZEE

Voor nu staat er iets anders op het programma: Paviljoen de Walvis. Dit is het meest westelijke café van het eiland. Een heerlijke plek vol curiosa waar je vanaf het terras eindeloos over de Waddenzee kunt turen. En de mooiste zonsondergangen ziet. Wij hebben geluk vanavond en zien de lucht alle kleurschakeringen aannemen tussen rood, roze, paars en oran-

je. Zelfs de serveerster betrap ik er op dat ze even stilstaat om het kleurenspektakel in zich op te nemen. “Het is echt iedere avond anders en het gaat nooit vervelen. Leuk baantje heb ik he?”, vertelt ze met een trotse grijns. Ietsje verderop tuurt een vrouw iets minder vrolijk over het water. Het standbeeld van deze bezorgde vrouw staat symbool voor de vrouwen die in de loop der tijd tevergeefs wachtten op hun zoon of man. Veel eilandermannen waren en zijn actief in de grote vaart, als walvisvaarder, visser of als vrijwilliger bij de reddingsmaatschappij. Lang niet allen keerden terug. Het Zeeliedenmonument belichaamt het verlies van alle mensen op zee.

DUINPANNETJE IN DUIKEN

Op weg terug naar de camping merken we hoe ontzettend stil en donker het hier is. Zo veel donkerder dan op het vasteland. In 2015 heeft de Boschplaat zelfs als eerste Nederlandse natuurgebied het predicaat Dark Sky Park gekregen. Dark Sky Parken zijn gebieden in de wereld waar de nachtelijke duisternis optimaal tot zijn recht komt. Dus zonder

lichtvervuiling van gebouwen en mensen. We krijgen op de camping te horen dat we het beste tussen het bos van Formerum en de Boschplaat de duinen in kunnen duiken voor een sterrenkijksessie. “Loop vanaf het fietspad zo’n vijftig meter de duinen in en je hebt de perfecte plek gevonden om de sterrenhemel te bewonderen.” Dus dat doen we. We parkeren onze fietsen en klimmen de duinen op. In het begin lopen we nog zoekend met de zaklamp van onze telefoon. Op een gegeven moment zijn we aan het donker gewend en onderscheiden we de duinen en zelfs de begroeiing. Net voor de top van de hoogste duin in de omgeving gaan we liggen en turen we omhoog. We knipperen een paar keer met onze ogen. Wat we zien is nauwelijks te bevatten. De melkweg strekt zich uit van de ene naar de andere kant. Zo veel sterren stralen boven ons. Alles is verlicht. Ik zou hier uren kunnen blijven liggen. Over een paar dagen zijn we weer in de stad, tussen het licht van de flats, winkels, bedrijven en huizen. En als we dan naar dezelfde, veel fletsere hemel staren, denken we nog vaak terug aan dit verlichte moment.

9.